

2. час

Политика – како демократска заједница решава своје проблеме Модел политичког циклуса

Ова табела даје сажет преглед информација које су наставнику потребне за планирање и држање часа.	
Развијање компетенција упућује директно на ЕДЦ/ХРЕ.	
Циљ учења показује шта ученици знају и разумеју.	
Задатак/задаци за ученике , уз методу, чине основни елемент процеса учења.	
Листа материјала је помоћ у припреми часа.	
Предвиђено време наставнику омогућава оквирно планирање времена.	
Развијање компетенција	Анализа: рад на основу модела.
Циљ учења	Политика служи решавању проблема који погађају заједницу.
Задаци за ученике	Ученици примењују модел политичког циклуса на конкретне примере по свом избору.
Материјали и средства	Флипчарт и фломастери. Новине. Радни материјал за ученике 6.1 и 6.2.
Метода	Предавање, рад у групама.
Предвиђено време	1. Предавање и питања. 15 мин.
	2. Састављање група за истраживачки задатак. 10 мин.
	3. Истраживачки задатак. 15 мин.

1. Предавање и питања

Наставник упознаје ученике са моделом политичког циклуса. Ученици имају већ потребна сазнања о почетној фази циклуса и утврђивању програма и спремни су за питање о томе шта се догађа када је проблем привукао пажњу јавности.

Наставник укратко говори о томе шта се све уклапа у тај контекст (повезујући подучавање и конструктивистичко учење). Ученици ће информације применити у опсежном истраживачком задатку који следи. Наставник дели радне материјале за ученике 6.1 и 6.2 пре почетка предавања. Оба материјала треба да буду изложена на флипчарту или пројектору како би наставник током предавања могао на њих да упућује ученике.

Апстрактни модел је лакше разумети ако га повежемо са конкретним примером. То најбоље функционише ако наставник изабере проблем о коме су ученици расправљали у претходној лекцији. Друга могућност је да наставник изабере причу, макар и измишљену, и то унапред припреми. Демонстрације ради, овде наводимо уводно предавање о проблему смањења броја аутомобилских несрећа (види 1. час, табелу изјава ученика).

Пре него што крену у појединости, слушаоци треба да имају потпуну општу слику. Ученици прегледају радни материјал 6.1. Објашњење наставника обухвата следеће напомене:

- Овај дијаграм је модел процеса политичког одлучивања. Он приказује различите фазе тог процеса. Процес почиње при врху – *дебата* о томе шта се сматра „*проблемом*“. То је дебата о утврђивању програма којом смо се бавили на претходном часу. Када је неки проблем постао део програма, почиње дебата о његовом одговарајућем решењу.
- Исход ове дебате је *одлука* – на пример закон, или нека конкретна радња.

- Одлука се потом *примењује* – почиње да се спроводи. Она сада производи ефекте. На пример, нови закон почиње да се примењује, или се гради нова болница.
- Људи ускоро формирају своје *мишљење*. Да ли се слажу са том одлуком сада када могу видети њен резултат? На пример, да ли она служи њиховим интересима?
- Пре или касније, долази до *реакција*. То могу бити пријатељски или критички осврти у медијима, изјаве политичара, или протести.
- Реакције могу довести до *нове расправе* о томе које *проблеме* би требало укључити у политички програм. Можда неки људи сматрају да првобитни проблем никада није ни био решен, а можда су се ствари и погоршале. Или су предузете мере произвеле неке пратеће ефекте који су довели до нових проблема. Политика се догађа у циклусима; неки проблеми се стално морају решавати, а нека решења се морају побољшавати. Дакле, циклус показује да је политика врло практичан посао, који се одвија према обрасцу покушај - грешка.
- Међутим, могуће је и да процес буде *окончан* (крај одређене политике). Можда је одлука била добра и проблем је решен – или проблему није посвећена довољна пажња да би се обезбедили даљи политички напори.

Ученици могу постављати питања о стварима које нису сасвим разумели. Наставник треба да одлучи која питања је најбоље решити одмах, а на која је боље одговорити пошто се прво наведе конкретан пример.

У другом кораку, наставник даје пример да би илустровао модел. Овде има доста понављања, што доприноси јасноћи и разумевању. Категорије су повезане са кључним питањима и појединостима. Радни материјал за ученике 6.2 поткрепљује предавање.

Као пример се наводи један измишљени случај. Упућује на пример са 1. часа – проблем смањивања броја аутомобилских несрећа (види материјал за наставнике 6.1, који се заснива на радном материјалу за ученике 6.2).

Ако је потребно, ученици постављају додатна питања, а наставник та питања може пренети целом одељењу. На тај начин, наставник сазнаје да ли су ученици у одељењу разумели поруку предавања. Ученици ће можда бити изненађени бројем аргумената, дискусијом и „егоистичним“ начином на који протагонисти промовишу конкретне интересе. Наставник наглашава да је залагање за туђе интересе битно у демократији, и то тако да се нечији ставови чују како би се на тај начин створила шанса да се они узму у обзир приликом доношења одлука. У неким случајевима се проналази компромис.

2. Формирање група за истраживачки задатак

Дискусију не треба настављати. За то ће бити времена на последњем часу. Наставник одлучује заједно са ученицима која питања желе да обрађују. Материјал који су прикупили има функцију смерница – о којим питањима се расправља? Које одлуке су донете недавно?

Ученици формирају групе од два до четири ученика. Они треба да припреме своје презентације за четврти час. Своје резултате представљају у радном материјалу за ученике 6.2 који ће бити умножен и подељен разреду.

Ученицима су потребни критеријуми за избор проблема:

Пристап информацијама: о актуелним процесима одлучивања, ученици ће пронаћи много информација у новинама и на интернету. Са друге стране, будући да је циклус непотпун, моћи ће обрадити само прве фазе, нпр. до одлуке или спровођења. Према томе, прагматични пристап би био прегледати новине које су изашле у последњих неколико недеља и изабрати оно што је постало део политичког програма.

Лични интерес: Ученици бирају проблем који сматрају посебно хитним. Могу се позвати на „зид тишине“ са првог часа. Међутим, морају схватити да се пристап информацијама овде може показати као тежи.

3. Истраживачки задатак

Током остатка 2. часа и целог 3. часа ученици истражују. Самостално планирају свој рад.